

UTAZÁSI CSOMAGOK

- Az irányelv magas szintű fogyasztóvédelmi szabályozás.
- Utazásszervező: olyan kereskedő, aki utazási csomagokat állít össze és értékesít vagy kínál értékesítésre.
- Utazásközvetítő: aki utazásszervező által összeállított utazási csomagot értékesít vagy kínál értékesítésre.
- Értékesítési hely lehet: üzlethelyiség, honlap, gyűjtőhonlap, telefonos szolgáltatás.
- Ha az irányelv másként nem rendelkezik, a tagállamok nem vezethetnek be eltérő szintű védelmet.
- Az irányelvet a tagállamoknak 2018. január 1-ig kell átültetniük a nemzeti jogrendbe.
- Az irányelv rendelkezéseit 2018. július 1-től kell alkalmazni.

A Kormány [T/18305.](#) számú, a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény, valamint egyes törvények szervezett utazási tárgyú jogharmonizációjával kapcsolatos módosításáról szóló törvényjavaslatának célja az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2302 irányelvének jogharmonizációs célú átültetése.

Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2302 irányelve

Az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásügyületesekről szóló [2015/2302](#) irányelv az utazási csomagok kérdését szabályozza újra fogyasztóvédelmi szempontok határozott figyelembevételével.

A változtatás okai

- a szervezett utazási formákról szóló [90/314/EGK irányelv](#) elfogadása óta az utazási piac, a szolgáltatások és a szokások internetnek köszönhető jelentős átalakulása;
- az egyéni igények szerint összeállított utazási csomagok megjelenése;
- a légi közlekedési szektor liberalizációja, a légitársaságok egyéb utazási szolgáltatási ajánlatai;
- technikai fejlődés, internetes foglalási rendszerek elterjedése;
- az utazók tagállamonként eltérő szintű védelme;
- EU Bíróságának ítélkezési gyakorlata.

Fogalmak

Az irányelv alkalmazásában az **utazási szolgáltatások**:

- személyszállítás,
- nem lakáscélú szálláshelyszolgáltatás,
- gépjármű- és motorkerékpár-kölcsönzés,
- egyéb turisztikai szolgáltatások (jegyek, bérletek, idegenvezetős utazások, sportfelszerelések kölcsönzése, wellness kezelések, stb.).

Nem tartoznak bele:

- a tartózkodási célú szállásadás (pl. hosszú távú nyelvtanulás),
- a pénzügyi szolgáltatások (pl. utazási biztosítás),
- az utazási szolgáltatások szerves részét képező szolgáltatások (pogyászszállítás, transzfer, szállodai étel-ital, wellness részleg, stb.).

Az **utazási csomag**: legalább két különböző típusú utazási szolgáltatás kombinációja ugyanazon utazás vagy üdülés folyamán, ha a szolgáltatásokat egy adott kereskedő kombinálja egy szerződésben, vagy az utazó külön-külön szerződik utazási szolgáltatókkal, de:

- **egyetlen értékesítési helyen** vásárolja meg, és a szolgáltatások kiválasztása még azelőtt megtörténik, hogy fizetési megállapodás jön létre az utazóval;
- összesített vagy **egy összegben meghatározott árat** határoznak meg;
- „**csomag**” vagy más hasonló néven hirdetik vagy értékesítik;
- a kereskedő **különböző típusú utazási szolgáltatások közötti választásra** biztosít jogot az utazónak;
- online foglalási rendszerben vásárolja meg őket, és az első szerződő kereskedő az utazó adatait továbbítja egy vagy több másik kereskedőnek, és ez utóbbiakkal az első utazási szolgáltatás foglalásának visszaigazolása után legkésőbb 24 órán belül szerződést köt.

Utazási szolgáltatáseggyüttes: ugyanazon utazáshoz vásárolt legalább két **különböző típusú utazási szolgáltatás**, amely során az utazó az egyes utazási szolgáltatókkal **külön szerződik**, és

- amikor értékesítési helyének egyetlen alkalommal történő felkeresése során elősegíti az utazási szolgáltatások külön-külön való kiválasztását és kifizetését; vagy
- az első utazási szolgáltatás foglalásának visszaigazolása után legkésőbb 24 órán belül elősegíti legalább egy további utazási szolgáltatásnak egy másik kereskedőtől való megvásárlását.

Az irányelv **nem terjed ki:**

- a 24 óránál rövidebb utazási csomagokra, ha nincs benne éjszakai szállás;
- az alkalmoszerű, nonprofit, utazók szűk körét érintő utazási csomagokra (pl. iskolai kirándulás);
- az üzleti utakra (B2B).

A **szerződéskötés előtt** az utazásszervezőknek és -közvetítőknak **kötelezően részletes tájékoztatást** kell nyújtaniuk az utazás lényegi elemeiről, amelyek egyben a szerződés kötelező elemei is.

Az irányelv értelmében **szerződés kötelező elemei:**

- úti cél, útvonal, éjszakák száma;
- szállítóeszközök és jellemzőik: indulás, érkezés ideje, helye, stb.;
- szálláshely adatai, a célország szabályozása szerinti osztályba sorolása;
- étkezési rend;
- utazási csomagban foglalt szolgáltatások;
- az utazó utazásszervező által elfogadott különleges igényei;
- csoportos utazás esetében a várható létszám; minimális utaslétszám, ennek hiányában a felmondás határideje;
- szolgáltatások nyelve;
- akadálymentesítettség lehetősége;
- fizetési feltételek;
- a csomag teljes ára, adókkal együtt és minden további várható díj, illeték, és egyéb költség;
- útlevél-, vízum- és egészségügyi előírások;
- lemondási díj ellenében a lemondás joga;
- az utazó részéről történő felmondás költségeinek vagy baleset, betegség vagy halál esetén a segítségnyújtás, a hazaszállítás költségeinek fedezetéül szolgáló fakultatív vagy kötelező biztosítás.
- az utazásszervező:
  - adatai, elérhetőségei,
  - felelőssége a szerződésben vállaltakért,
  - segítségnyújtási kötelezettsége,
  - helyi képviselőjének elérhetősége;
- fizetésképtelenséggel szembeni védelem nyújtásáért felelős szervezetek, hatóságok neve és elérhetősége;
- arra vonatkozó tájékoztatás, hogy az utazó köteles jelezni az esetlegesen észlelt nem szerződésszerű teljesítést;
- kísérő nélküli kiskorú esetén a kapcsolattartás módja;
- panaszkezelési és vitarendezési eljárások;
- átruházás joga, ha az utazás előtt legalább 7 nappal korábban történik.

A szerződést kizárólag a szerződő felek kifejezett hozzájárulása esetén lehet módosítani.

Ha az utazásszervező nem adott tájékoztatást a további díjakról, költségekről, az utazó nem köteles megfizetni azokat.

Az **ár módosítása** (emelés és csökkentés): csak ha a **szerződésben kikötötték** ennek lehetőségét és **legalább 20 nappal előre** értesítik az utazót. **Kizárólagos okai:**

- üzemanyag, energia árak;
- harmadik fél által kivetett adók, díjak, illetékek;
- átváltási árfolyamok változásai.

A teljes csomag árának 8 százalékát meghaladó áremelkedés esetén az utazó lemondási díj nélkül felmondhatja a szerződést és 14 napon belül vissza kell kapnia a teljes összeget.

Az **utazó** az utazási csomag megkezdése előtt **bármikor felmondhatja** a szerződést indokolt lemondási díj ellenében.

Az utazó **lemondási díj fizetése nélkül** jogosult felmondani a szerződést:

- Elháríthatatlan és rendkívüli körülmények (**vis maior**) esetekben. Az utazó ekkor a teljes összeg visszafizetésére jogosult, de további kártérítésre nem. **Vis maior okok:**

háború, terrorizmus, egészségügyi járvány, természeti katasztrófák, szélsőséges időjárás.

- **Nem szerződésszerű teljesítés** esetén, és ha az utazásszervező azt nem orvosolja az utazó által megszabott ésszerű határidőn belül – kivéve, ha az lehetetlen, vagy aránytalan költséggel jár –; adott esetben árengedmény és/vagy kártérítés is járhat.

Az **utazásszervező felmondhatja a szerződést** és visszafizeti az utazónak a teljes összeget, további kártérítés nélkül, ha vis maior lép fel, vagy ha nincs meg a szerződésben előírt minimális csoportlétszám, amelyről meghatározott időn belül értesítette az utazót.

Az utazásszervező **felelős** a szerződésben meghatározott utazási **szolgáltatások teljesítéséért**.

Ha a visszautazás **vis maior okok miatt** nem lehetséges, az utazásszervező **legfeljebb 3 éjszakára** fedezi a lehetőség szerint az eredetivel azonos kategóriájú szállás költségeit.

Az utazásszervezőt **segítségnyújtási kötelezettség** terheli.

Az utazók **kártérítési igényeinek** érvényesítésére **legalább 2 évet** kell biztosítani.

1. ábra: Magyarországon nyilvántartott utazási vállalkozások száma, 2014–2017. szeptember 30.

		2014	2015	2016	2017*
Engedélyezett		1270	1288	1042	1052
Kérelemre visszavont		39	55	154	22
Visszavont		11	11	144	6
Visszavont és eltiltott		12	13	11	5

* 2017. szeptember 30-i állapot.

Forrás: Infoszolg/ Budapest Főváros Kormányhivatal, Kereskedelmi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztály, Idegenforgalmi és Közraktározás-felügyeleti Osztály adatközlése

Fizetéképtelenséggel szembeni védelem

Az utazásszervezőknek biztosítékot kell nyújtani:

- a fizetéképtelenségük miatt nem teljesített szolgáltatások esetében a befizetett teljes összeg visszafizetésére;
- az utasok szállítására is, ha az a szerződés része.

A kereskedő viseli a felelősséget a foglalási rendszer neki felróható technikai hibáiért, illetve a foglalás során elkövetett hibákért, kivéve, ha azok az utazónak róhatók fel, vagy vis maior esetében.

Az irányelv **átültetésének nehézségei**:

- fogalomértelmezések,
- többszereplős online foglalási lánc alapján létrejövő szolgáltatás-együttesek kezelése,
- közösségi gazdaság problémaköre,
- fizetéképtelenség elleni védelem felső határának hiánya.

MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁS

Az új irányelv **átültetése** a következő magyar jogszabályokat érinti:

- A kereskedelemről szóló [2005. évi CLXIV. törvény](#);
- A Polgári Törvénykönyvről szóló [2013. évi V. törvény](#);
- Az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről szóló [213/1996. \(XII. 23.\) Korm. rendelet](#);
- Az utazási szerződésről szóló [281/2008. \(XI. 28.\) Korm. rendelet](#).

A [Budapest Főváros Kormányhivatala Idegenforgalmi és Közraktározás-felügyeleti Osztálya](#) kereskedelmi hatóságként jár el az utazásszervező és -közvetítői tevékenység **engedélyezésére**, bejelentésére, **nyilvántartásba vételére** irányuló eljárásokban és az azokkal kapcsolatos ellenőrzési feladatokban az [365/2016. \(XI. 29.\) Korm. rendelet](#) alapján.

Források:

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [2015/2302 irányelve](#) (2015. november 25.) az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatás-együttesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről
- A Tanács irányelve (1990. június 13.) a szervezett utazási formákról ([90/314/EGK](#))
- [2005. évi CLXIV. törvény](#) a kereskedelemről
- [2013. évi V. törvény](#) a Polgári Törvénykönyvről
- [3/1992. \(I. 13.\) IKM rendelet](#) az utazásszervezői szakmai minősítő vizsgáról
- [213/1996. \(XII. 23.\) Korm. rendelet](#) az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről
- [281/2008. \(XI. 28.\) Korm. rendelet](#) az utazási szerződésről
- [320/2010. \(XII. 27.\) Korm. rendelet](#) a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról
- Reszkethet a szakma, elindult a Ryanair utazásfoglaló oldala – [turizmusonline.hu](#), 2016. december 1.
- Az új csomag irányelv nehézségeiről Brüsszelben – [turizmus.com](#), 2017. május 14.